

اصول اخلاق و تربیت اشراقی از دیدگاه سهروردی

مبین نصری

دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید مدرس سنندج، کردستان، ایران

چکیده

با توجه به رشد فزاینده انگیزه‌های عرفانی در جوانان، که سبب رشد مسلک‌ها و دیدگاه‌های نابخردانه گردیده است، این مقاله به دنبال بررسی دیدگاه‌های عرفانی برآمده است. بدین لحاظ دیدگاه عرفانی سهروردی را به لحاظ غنای فلسفی آموزه‌های عرفانی، مورد بررسی قرار می‌دهیم تا از منظر او به بررسی مبانی فلسفی، مراحل و شرایط سلوک عرفانی و شناخت دلالت‌های تربیتی دیدگاه وی مبادرت نماییم. در این مقاله از روش توصیفی-تحلیلی که روشی رایج در مطالعات و تحقیقات مربوط به حوزه فلسفه تعلیم و تربیت می‌باشد، استفاده شده است. بازتاب مراحل سلوک و اندیشه‌های تربیتی در اهداف آموزش متجلی می‌شود، اهداف تربیت عرفانی به «اهداف واسطه‌ای» و «هدف غایی» تقسیم می‌شود، اهداف واسطه‌ای عبارت است از کسب معرفت شهودی، پرورش عقل، عشق، عبودیت و هدف غایی که در مسیر زندگی، چیزی جز استمرار حضور و احساس خدا نیست که از آن به فنای فی الله تعبیر می‌شود. هم‌چنین اصول و روش‌های تربیت عرفانی از میان آثار شیخ اشراق استخراج و بیان گردیده است. این پژوهش بر معرفت شهودی که شخصی‌ترین معرفت است و از طریق دیدار حقایق به چشم دل و قلب متحقق می‌گردد و ابزار آن نیز تزکیه نفس و تصفیه روح می‌باشد و قلب انسان آن را واجد می‌گردد، تأکید کرده است. از نظر شیخ اشراق معرفت نفس محوری‌ترین ابزار شناخت است، که بر اساس علم حضوری و خودآگاهی استوار است.

واژه‌های کلیدی: شیخ اشراق، تربیت عرفانی، معرفت شهودی، فلسفه اخلاق، اخلاق و تربیت

مطالعات هنر و فرهنگ

دوره ۴، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۸، صفحات ۱۵-۲۶